

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Vladimíra Gabriela Navrátila a JUDr. Jaromíra Klepše ve věci

žalobce: **V. Š.**

zastoupen advokátem JUDr. Ing. Rudolfem Coganem, Ph.D.
sídlem Pražská 617, 509 01 Nová Paka

proti

žalované: **Vězeňská služba České republiky, Věznice Valdice**
sídlem nám. Míru 55, 507 11 Valdice

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované, spočívajícím v neoprávněném nakládání s peněžními prostředky došlými na žalobcův bankovní účet vedený žalovanou

takto:

- I.** Žaloba **se odmítá.**
- II.** Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III.** Žalobci **se vrací** z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení zaplacený soudní poplatek ve výši 400 Kč.
- IV.** Žalobce nechť soudu **do sedmi dnů** od doručení tohoto usnesení **sdělí číslo bankovního účtu**, na který mu má být vrácen soudní poplatek podle výroku III. tohoto usnesení, anebo sdělí soudu adresu, na kterou mu má být vrácen poštovní poukázkou.
- V.** Ustanovenému zástupci, advokátu JUDr. Ing. Rudolfu Coganovi, Ph.D., **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 10 200 Kč, která mu bude vyplacena z účtu České republiky – Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

1. Podáním doručeným 24. 6. 2021 Obvodnímu soudu pro Prahu 2 se žalobce ohradil proti nezákonnému postupu při správě finančních prostředků, které jsou mu zasílány rodinou na účet vedený věznicí. Uvedl, že pravidla pro nakládání s těmito prostředky jsou neprůhledná a navíc dochází k jejich obcházení, takže je mu zabavováno 60, 80 i 100 % došlých peněz.
2. Žalobce podáním z 28. 8. 2021 doplnil žalobu mimo jiné o tvrzení, že kapesné vyplácené věznicí je naprosto nedostatečné, žalobce je nucen dělit se i o příjmy obdržené od rodiny se spoluvězni a jeho prostředky nedosahují ani výše životního minima.
3. Obvodní soud pro Prahu 2 usnesením z 2. 3. 2022 vyslovil svou věcnou nepřislušnost a věc postoupil Městskému soudu v Praze jako soudu místně příslušnému ve věcech správního

soudnictví, neboť naznal, že žalobce se domáhá ochrany proti nečinnosti, resp. před nezákonným zásahem správního orgánu. Svůj postup odůvodnil tak, že žalobce kritizuje podmínky výkonu trestu odnětí svobody, zejména nakládání s finančními prostředky zasílanými rodinou, nevyhovující zdravotní péči a nevhodné zacházení a ubytování s ohledem na jeho zdravotní stav.

4. Zdejší soud v prvé řadě naznal, že žalobu v tehdejší podobě nebylo možno pro její nedostatky projednat, neboť z ní nebylo dostatečně určité zřejmé, čeho se žalobce domáhá. Zároveň soud nepřehlédl, že žalobce požádal 17. 12. 2021 o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce za účelem sepsu žaloby a návrhu na nařízení předběžného opatření. Usnesením ze 17. 5. 2022 soud osvobodil žalobce od soudních poplatků v rozsahu 80 %, a jelikož žalobce zbylou část soudního poplatku ve výši 400 Kč zaplatil, usnesením z 28. 7. 2022 mu ustanovil zástupce z řad advokátů. Následně usnesením z 24. 8. 2022 vyzval žalobce k odstranění nedostatků jeho žaloby tak, aby jednoznačně uvedl, čeho se domáhá, a podřadil svá tvrzení pod konkrétní žalobní typ (§ 37 odst. 3 s. ř. s.), dále aby doplnil žalobu o všechny náležitosti zvoleného žalobního typu, včetně návrhu toho, jak má soud rozhodnout, aby označil správní orgán, proti kterému žaloba směřuje, a uvedl skutkové a právní důvody, o které svůj návrh opírá. Rovněž byl vyzván k označení a případně též navrnutí důkazů k prokázání svých tvrzení.
5. Z podání žalobce z 21. 9. 2022 (odstranění vad žaloby) bylo postaveno najisto, že se žalobce domáhá ochrany před nezákonným zásahem žalované podle § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně se domáhá, aby soud určil, že zásah žalované spočívající ve „strhávání“ nebo jakékoliv „používání“ peněžních prostředků došlých žalobci do věznice je nezákonný, a aby zakázal žalované jakkoliv disponovat s peněžními prostředky žalobce na jeho účtu vedeném věznicí, resp. aby rozhodl, že žalovaná je povinna umožnit žalobci použít peněžní prostředky nacházející se na jeho účtu od počátku jeho výkonu trestu odnětí svobody i v jeho dalším průběhu. V tomto zásahu žalobce spatřuje ponižující zacházení žalované, neboť finanční dary od rodin a přátel vězňům, jež jsou zasílány za účelem, aby je měli na přilepšenou, jsou minimálně z 50 % zabírány státem. Postup a výklad vnitrostátních předpisů, tedy zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody (dále jen „ZVTOS“) a navazujících vyhlášek je žalovanou volen účelově a složitě tak, aby žalobci zabavila maximální možnou část jeho peněz. Lze shrnout, že žalobce nezákonný zásah žalované spatřuje v neoprávněné dispozici s jeho peněžními prostředky. Navíc pak dodává, že ZVTOS je protiústavní a v rozporu s čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Jako důkaz navrhl vyúčtování – soupis všech příjmů a výdajů účtu žalobce zřízeném a vedeném žalovanou.
6. Žalovaná s tvrzeným nezákonným zásahem nesouhlasí a má za to, že v případě dispozic s peněžními prostředky nacházejícími se na účtu žalobce vedeném žalovanou postupovala v souladu se zákonem č. 141/1961 Sb., trestní řád, se ZVTOS i s vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 10/2000 Sb., o srážkách z odměny osob, které jsou ve výkonu trestu odnětí svobody zaměstnány, o výkonu rozhodnutí srážkami z odměny těchto osob a chovanců zvláštních výchovných zařízení a o úhradě dalších nákladů (dále jen „**prováděcí vyhláška**“).
7. Soud žalobce přípisem z 30. 11. 2022 vyzval, aby ve lhůtě 10 dnů soudu sdělil, zda v této věci podal žádost ke státnímu zastupitelství o dozor dle § 16a odst. 5 zákona č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství (dále jen „**zákon o státním zastupitelství**“) a žádost o přezkoumání způsobu vyřízení tohoto podání u nejbližšího vyššího státního

zastupitelství dle § 16a odst. 7 téhož zákona. Pro případ kladné odpovědi byl žalobce vyzván k zaslání těchto žádostí a případných odpovědí státních zastupitelství v téže lhůtě. Soudu byla 14. 12. 2022 doručena odpověď žalobce z 11. 12. 2022, ve které se ohrazuje proti „zredukování“ své žaloby toliko na „ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu“, ačkoliv dle jeho slov se dovolává porušování Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. V rozporu s touto úmluvou je pak samotný ZVTOS, navazující vyhlášky, interní předpisy žalované a navíc i judikatura NSS. Rovněž uvedl, že v letech 2021 a 2022 kontaktoval Veřejného ochránce práv, Okresní státní zastupitelství v Jicině a Krajské státní zastupitelství v Hradci Králové, avšak bez adekvátní odezvy. Výzvu soudu z 30. 11. 2022 žalobce považuje dle svých slov za irelevantní, neboť zcela jistě nenáleží do kompetence jakéhokoli stupně státního zastupitelství. Nakonec žádá, aby byl jeho „podnět“ prošetřen Ústavním soudem. Téhož dne (14. 12. 2022) zaslal v reakci na výzvu soudu z 30. 11. 2022 odpověď i žalobcův zástupce. Uvádí, že „[ž]alobce se již obrátil na krajské státní zastupitelství, bezvýsledně.“ Dodal, že dle jeho názoru není třeba před podáním žaloby dle § 82 s. ř. s. vyčerpat všechny prostředky právní ochrany, které mohou sloužit k ochraně práv (kupř. obracet se na Veřejného ochránce práv nebo prezidenta České republiky), aby soud mohl věcně projednat žalobu tohoto typu, zvláště k přihlídnutí k razantní ochraně vlastnictví, jak ji poskytuje Ústavní soud, resp. Evropský soud pro lidská práva. Žalobce ani jeho zástupce k těmto podáním nic nepřiložili.

8. Nejprve soud konstatuje, že žalobcem doposud učiněná podání (ať už adresována Obvodnímu soudu pro Prahu 2 či soudu zdejšímu), byla do jisté míry zmatečná – dalo by se hovořit o tom, že v každém podání žalobce brojil proti něčemu jinému či něco jiného požadoval, a ve výsledku nebylo zřejmé, čeho konkrétně se domáhá. Právě z tohoto důvodu mu byl soudem ustanoven *ex offo* advokát, který na internetových stránkách České advokátní komory uvedl specializaci na správní právo a souhlas s ustanovováním *ex offo*. Lze tedy důvodně předpokládat, že jde o právního profesionála se znalostmi a zkušenostmi z dané oblasti práva i se zastupováním v soudním řízení, jenž je schopný důkladně a v souladu s žalobcovými zájmy uvážit jeho případné šance na úspěch, podle toho zvolit žalobní typ a soudu doplnit náležitosti žaloby právě v tom smyslu, jak byl vyzván usnesením z 24. 8. 2022. To ostatně zástupce v doplnění žaloby z 21. 9. 2022 beze zbytku učinil. Nebylo tak důvodu, proč by soud neměl žalobu posoudit podle tohoto doplnění. Není ani zřejmé, jakým způsobem soud žalobu „zredukoval“, jak uvádí v obecné rovině žalobce. Soud dodává, že i opakovaně namítaná rozpornost právních předpisů upravujících výkon trestu odnětí svobody s Úmluvou o ochraně lidských práv a svobod byla uvedena žalobcovým zástupcem v doplnění žaloby z 21. 9. 2022 – ani v tomto smyslu tak nebyla žaloba zúžena. Žaloba tak byla vymezena především odstraněním vad žaloby z 21. 9. 2022, které dle soudu navíc koresponduje i s prvotním podáním žalobce ve věci z 24. 6. 2021.
9. Soudu se proto nadále zabýval přípustností žaloby. Podle § 82 odst. 1 s. ř. s. „[k]aždý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen ‚zásah‘) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasázeno, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.“
10. Podle § 83 s. ř. s. přitom platí, že „[ž]alovaným je správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah [...]“. Určení žalovaného nicméně může být u nezákonného zásahu dosti obtížné vzhledem ke složité a často nepřehledné struktuře veřejné moci. Z tohoto důvodu je primárně na správních soudech, aby po právní stránce posoudily, kdo má být ve

věci žalovaným (srov. Blažek, T., Jirásek, J., Molek, P., Pospíšil, P., Sochorová, V., Šebek, P. *Soudní řád správní*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2016). Žalobcův zástupce ve svém podání z 21. 9. 2022, pokud jde o označení žalované, označil Věznici Valdice jakožto organizační jednotku Vězeňské služby České republiky. Soud se s tímto závěrem žalobce ztotožnil, neboť podle § 25 odst. 1 ZVTOS je to právě věznice, kdo žalobci účet zřizuje a vede a kdo s nimi může fakticky nakládat. Soud proto jednal na straně žalované právě s Vězeňskou službou České republiky, Věznici Valdice.

11. **Podle § 85 s. ř. s. je žaloba nepřijatelná, lze-li se ochrany nebo nápravy domáhat jinými právními prostředky; to neplatí v případě, domáhá-li se žalobce pouze určení, že zásah byl nezákonný.**
12. Při zkoumání přípustnosti žaloby ve smyslu § 85 s. ř. s. si soud musí nejprve ujasnit, zda jde o žalobu „zápůřčí“, tj. směřuje-li proti zásahu, který doposud nebyl ukončen, anebo „určovací“, tedy směřuje-li proti zásahu, který již ukončen byl. Zatímco u určovací žaloby soud nezkoumá, zda se žalobce ochrany před zásahem či jiné formy nápravy mohl domáhat jinými právními prostředky, a pokud ano, zda tak učinil, u zápůřčí žaloby takové zkoumání provést musí. Zjistí-li, že uvedené právní prostředky měl žalobce k dispozici, avšak nevyužil jich, musí žalobu odmítnout pro nepřijatelnost podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s. (bod 10 rozsudku NSS č. j. 9 As 298/2020-16 z 18. 2. 2021). Z uvedeného vyplývá, že v případě zápůřčí žaloby soud musí zkoumat nutnost využití prostředků dle § 85 s. ř. s. z úřední povinnosti.
13. Přípustnost žaloby je třeba posuzovat ke dni, kdy byla podána, a nemůže se odvíjet od okolností, které nastanou teprve během řízení o žalobě, jež byla od počátku nepřijatelná. Přípustnost žaloby nemůže být závislá na tom, kdy soud o žalobě rozhodne (např. bod 14 rozsudku NSS č. j. 9 As 298/2020-16 z 18. 2. 2021).
14. V nynější věci se jedná o žalobu zápůřčí. Žalobce se jí totiž primárně brání proti dlouhodobě se opakujícímu nakládání s jeho peněžními prostředky ze strany věznice (proti rozúčtování částek, které jsou mu každý měsíc připisovány na účet vedený žalovanou), a určení nezákonnosti tohoto zásahu se domáhá toliko podpůrně. Žalobce se tak obává opakování popsaného zásahu, a nejde proto o deklaratorní zásahovou žalobu (srov. body 1 a 10 rozsudku NSS č. j. 10 As 350/2020-36 z 24. 3. 2021).
15. Soud předesílá, že situace s obdobným skutkovým stavem řešil například Krajský soud v Praze ve svém rozsudku č. j. **59 A 21/2021-19** z 30. 6. 2021 nebo rozsudku č. j. **51 A 131/2020-75** ze 17. 8. 2021. V prvně označeném se zabýval tvrzeným zásahem věznice spočívajícím v blokaci konkrétní částky pro úhradu nákladů výkonu trestu odnětí svobody na věžňově (žalobcově) podúctu „O“, v druhém šlo o „odečtení“ částky přijaté na účet vězně. Jednalo se tedy v obou případech o tvrzenou nezákonnou manipulaci s finančním prostředky nacházejícími se na účtu vězně, jak je tomu ve zde řešené věci. Soud proto nevidí důvod, proč se od závěrů Krajského soudu v Praze odchýlit, a ze zmiňovaných rozhodnutí dále vychází.
16. Soud rekapituluje, že zápůřčí zásahová žaloba je přípustná, jen pokud žalobce předtím, než se obrátil na soud, využil jiného právního prostředku, který mu právní řád dal k dispozici (§ 85 s. ř. s.). Teprve poté, co nedosáhl ochrany nebo nápravy závadného stavu za pomoci takového právního prostředku, může žalobce podat žalobu podle § 82 a násl. s. ř. s. (srov. usnesení rozšířeného senátu NSS č. j. 2 Afs 144/2004-110, č. 735/2006 Sb. NSS z 31. 8. 2005).

17. K tvrzenému zásahu do žalobcových práv mělo dojít při výkonu trestu odnětí svobody. Stěžejní otázkou proto je, zda žalobci nabízí účinnou ochranu před tvrzeným zásahem institut podání podle § 16a zákona o státním zastupitelství, jímž se žalobce mohl domáhat dozoru státního zástupce nad dodržováním právních předpisů ve věznici.
18. Touto otázkou se podrobně zabýval NSS v již zmíněném rozsudku č. j. 10 As 350/2020-36 z 24. 3. 2021, v němž uzavřel, že podání odsouzeného žádající příslušné státní zastupitelství o dozor (§ 16a odst. 5 zákona o státním zastupitelství) a žádost o přezkoumání způsobu vyřízení tohoto podání u nejbližšího vyššího státního zastupitelství (§ 16a odst. 7 téhož zákona) představují právní prostředky ochrany nebo nápravy, které je nutno vyčerpat před podáním žaloby na ochranu před nezákonným zásahem ve smyslu § 85 s. ř. s. Primární dozor nad dodržováním právních předpisů v prostorách, kde se vykonává trest odnětí svobody, totiž vykonává státní zástupce, nikoli správní soudy. Státní zástupce je oprávněn vydávat příkazy k zachování předpisů platných pro výkon trestu. Jako garant zákonnosti dokáže nejrychleji a nejúčinněji poskytnout osobě ve výkonu trestu odnětí svobody ochranu před tvrzenou nezákonností, neboť je takové osobě nejbližší a dobře zná podmínky ve věznicích.
19. Správní soudnictví poskytuje subsidiární ochranu (§ 5 s. ř. s.). Do vztahu mezi osobou ve výkonu trestu odnětí svobody a konkrétní věznicí může správní soud proto vstoupit až poté, co tato osoba bezúspěšně požádala příslušného státního zástupce o *dozor* podle § 16a odst. 5 zákona o státním zastupitelství a s žádostí o přezkoumání způsobu vyřízení jejího podání neuspěla ani u nejbližšího vyššího státního zastupitelství (§ 16a odst. 7 téhož zákona), které ve věci vykonává instanční *dohled*. Dozorová pravomoc státního zástupce (v kombinaci s dohledem nadřízeného státního zastupitelství) je plnohodnotným prostředkem nápravy v oblasti zásahů vězeňské služby do práv osob ve výkonu trestu odnětí svobody, a je tedy třeba před podáním zásahové žaloby využít tento prostředek nápravy. Z toho jednoznačně plyne závěr, že osoba ve výkonu trestu odnětí svobody, která se domnívá, že byla přímo zkrácena na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením Vězeňské služby, musí nejdříve hledat ochranu u státního zastupitelství a teprve následně u správních soudů. Od tohoto závěru se NSS ani v aktuálním rozsudku č. j. 9 As 20/2021-42 z 29. 7. 2021, který se rovněž týká této problematiky.
20. Uvedená východiska sdílí i Ústavní soud. Podání dle § 16a zákona o státním zastupitelství ve spojení s § 78 odst. 2 písm. e) ZVTOS považuje za procesní prostředek k ochraně práv ve smyslu § 72 odst. 3 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu (pokud stěžovatel nevyčerpal všechny procesní prostředky, které mu zákon k ochraně jeho práva poskytuje, je ústavní stížnost dle § 75 odst. 1 zákona o Ústavním soudu nepřipustná). Ústavní soud tedy považuje podání, jež má iniciovat dozor státního zástupce, za prostředek právní ochrany, který je třeba bezúspěšně vyčerpat před podáním ústavní stížnosti. Ústavní stížnost přitom – podobně jako zásahová žaloba dle § 85 s. ř. s. – poskytuje subsidiární ochranu (srov. rozsudek NSS č. j. 10 As 350/2020-36 z 24. 3. 2021).
21. Citované závěry NSS jsou příléhavé i na nyní posuzovanou věc.
22. Podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o státním zastupitelství vykonává státní zastupitelství v rozsahu, za podmínek a způsobem stanoveným zákonem dozor nad dodržováním právních předpisů v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranné léčení, zabezpečovací detence, ochranná nebo ústavní výchova, a v jiných místech, kde je

podle zákonného oprávnění omezována osobní svoboda. Podle § 78 odst. 2 zákona o výkonu trestu je státní zástupce při výkonu dozoru oprávněn mimo jiné „[...] c) *prověřovat, zda příkazy a rozhodnutí Vězeňské služby ve věznici týkající se výkonu trestu odpovídají zákonům a jiným právním předpisům, d) žádat od zaměstnanců Vězeňské služby ve věznici potřebná vysvětlení, předložení spisů, dokladů, příkazů a rozhodnutí týkajících se výkonu trestu, e) vydávat příkazy k zachovávaní předpisů platných pro výkon trestu*“.

23. Předpisy platnými pro výkon trestu je přitom třeba rozumět především zákon o výkonu trestu a prováděcí vyhlášku. Těmito předpisy se řídí také dispozice odsouzeného s finančními prostředky na účtu vedeném věznicí po dobu výkonu trestu odnětí svobody (srov. zejména § 25 ZVTOS) i podmínky pro plnění povinnosti odsouzeného hradit náklady výkonu trestu (srov. zejména § 35 téhož zákona).
24. Jak již soud vyložil výše, podáním z 30. 11. 2022 byl žalobce vyzván, aby ve lhůtě 10 dnů od doručení výzvy soudu sdělil, zda v předmětné věci podal žádost ke státnímu zastupitelství o dozor dle § 16a odst. 5 zákona o státním zastupitelství a žádost o přezkoumání způsobu vyřízení tohoto podání u nejbližšího vyššího státního zastupitelství dle § 16a odst. 7 téhož zákona. V případě kladné odpovědi byl žalobce vyzván k zaslání těchto žádostí a případných vyřízení žádostí v téže lhůtě. Žalobce ve své reakci z 11. 12. 2022 uvedl, že kontaktoval mimo jiné Okresní státní zastupitelství v Jičíně a Krajské státní zastupitelství v Hradci Králové, což dle jeho slov „nic nepřineslo“. Rovněž jeho zástupce v podání doručeném soudu 14. 12. 2022 tvrdí, že se žalobce obrátil bezvýsledně na „krajské státní zastupitelství“. Žádná žádost o dozor či žádost o přezkoumání způsobu vyřízení žádosti (případně odpovědi na tyto žádosti) však soudu žalobcem ani jeho zástupcem předloženy nebyly. Neboť žalobce zůstal v rovině tvrzení, nebylo prokázáno, že by jednal dle § 16a odst. 5 a 7 zákona o státním zastupitelství.
25. Taktéž obsah správního spisu nasvědčuje tomu, že žalobce žádost ve smyslu § 16a odst. 5 a 7 zákona o státním zastupitelství nepodal. Součástí správního spisu je pouze stížnost žalobce adresovaná 14. 5. 2021 Generálnímu řediteli Vězeňské služby České republiky, vyřízení této stížnosti (rozhodnutí Generálního ředitele Vězeňské služby České republiky č. j. VS-59230-7/ČJ-2021-800073-RVO z 23. 6. 2021) a Odpověď Vězeňské služby České republiky (Generální ředitelství Praha) ke stížnosti na nakládání s penězi věznicí z 30. 7. 2021. Tyto stížnosti žalobce však nemohou suplovat žádost podle § 16a odst. 5 a 7 zákona o státním zastupitelství. Ne každý prostředek (podání, stížnost apod.) je totiž oním jiným právním prostředkem ve smyslu § 85 s. ř. s., tj. účinným prostředkem k ochraně hmotných či procesních práv. Za takový účinný prostředek nelze považovat stížnost odsouzeného, o které rozhoduje ředitel věznice, ani stížnost ke Generálnímu ředitelství Vězeňské služby České republiky. Taková stížnost se svou povahou blíží spíše podnětu k možnému uplatnění dozorčích úkonů než opravnému prostředku, resp. plnohodnotnému procesnímu prostředku nápravy (k tomu srov. rozsudek NSS č. j. 5 As 43/2012-40, č. 2768/2013 Sb. NSS z 29. 11. 2012). I přes uvedené je však zásadní, že NSS jednoznačně určil, že žalobce v tomto případě musí před podáním zásahové žaloby využít podání dle § 16a zákona o státním zastupitelství, jímž by inicioval dozor státního zástupce. Nelze proto souhlasit s názorem žalobce ani samotného žalobce, že v dané věci je nutnost předchozího postupu dle zákona o státním zastupitelství nepřipadná.

26. Této možnosti žalobce před podáním zásahové žaloby v posuzované věci nevyužil – tato skutečnost totiž nevyplývá ze spisu ani z odpovědí žalobce a jeho zástupce na výzvu soudu z 30. 11. 2022.
27. S ohledem na výše uvedené soudu nezbylo než žalobu podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s. odmítnout pro nepřípustnost.
28. Vzhledem k nutnému odmítnutí žaloby mohl soud rozhodnout bez jednání (§ 49 odst. 1 věta první s. ř. s. a contrario) a ze stejného důvodu ani neprováděl žalobcem navržený důkaz – vyúčtování z 14. 9. 2022 – a ani se blíže nevypořádával s konkrétními žalobními námitkami. Nad rámec uvedeného soudu uvádí, že namítaná rozpornost ZVTOS, prováděcí vyhlášky apod. s Úmluvou o ochraně lidských práv a svobod (případně ústavním pořádkem) je tvrzena v natolik obecné rovině, že není možné určit, v čem konkrétně je protiústavnost části (a ani jaké části) právních předpisů spatřována. Navíc postup podle čl. 95 odst. 2 Ústavy nelze procesním úkonem stěžovatele vynutit, neboť posouzení ústavnosti aplikované právní normy a případné předložení věci Ústavnímu soudu je v diskreci správního soudu (srov. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 178/2019-28 z 5. 12. 2019). Tato judikatura navíc uvádí, že námitku neústavnosti aplikované právní normy lze podřadit pod kasační důvod – vztaženo na zde řešený případ pod žalobní bod. Neboť však žalobce v postavení odsouzeného předmětnou žalobou brojil proti nezákonnému zásahu žalované dle § 82 s. ř. s., konkrétně proti postupu žalované při jeho výkonu trestu odnětí svobody, byl povinen před podáním žaloby vyčerpat prostředky dle § 16a odst. 5 a 7 zákona o státním zastupitelství, jak bylo několikrát uvedeno výše. To se však nestalo, a proto je vypořádání i této žalobní námitky nadbytečné.
29. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s., podle níž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže žaloba byla odmítnuta.
30. Výrokem III. soud rozhodl o vrácení soudního poplatku, který žalobce zaplatil (400 Kč), postupem dle § 10 odst. 3 poslední věty zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, jenž stanoví, že byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek. Tento soudní poplatek bude žalobci vrácen do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení (§ 10a zákona o soudních poplatcích) na bankovní účet, z něž byl zaplacen, pakliže žalobce ve lhůtě sedmi dnů od doručení tohoto usnesení nesdělí soudu za tímto účelem číslo jiného bankovního účtu nebo nepožádá o vrácení soudního poplatku poštovní poukázkou.
31. Žalobci byl v průběhu soudního řízení ustanoven zástupcem advokát JUDr. Ing. Rudolf Cogan, Ph.D. Podle § 1 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), se výše odměny advokáta ustanoveného soudem určí podle ustanovení o mimosmluvní odměně dle advokátního tarifu. Podle jeho § 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 odst. 5 činí sazba za jeden úkon právní služby 3 100 Kč. Soud přiznal ustanovenému zástupci v souladu s jím předloženým vyúčtováním odměnu za tři úkony právní služby: první poradou s klientem (29. 7. 2022) včetně převzetí a přípravy zastoupení dle § 11 odst. 1 písm. d), další poradou s klientem přesahující jednu hodinu (23. 8. 2022) dle § 11 odst. 1 písm. c) a písemné podání ve věci samé (odstranění vad žaloby na výzvu soudu) dle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu. Za každý z těchto úkonů náleží ustanovenému zástupci také náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Odměnu za další dvě porady formou videokonference (21. 9. 2022 a 7. 12. 2022) soud ustanovenému zástupci nepřiznal,

neboť nepřesahovaly jednu hodinu. Odměna ustanoveného zástupce tak činí celkem 10 200 Kč, a bude mu vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, a to v tolika vyhotoveních (podává-li se v listinné podobě), aby jedno zůstalo soudu a každý účastník dostal jeden stejnopis. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 15. prosince 2022

JUDr. Ing. Viera Horčicová
předsedkyně senátu